

GLAS

ZDAJA ČP · GORENSKI TISK ·
UREJUJE UREĐENIŠKI ODBOR
· GLAVNI UREĐENIK SLAVKO
BEZNICKI · OGDOVORNÍ URE-
DNIK GREGOR KOCJAN · TEL
UREDNIŠTVO IN UPRAVA 21-90.
GLAVNI UREĐENIK 24-75 · TE-
KCI RACUN PRI NARODNI
BANKI V KRAJNU 607-11-1-135
GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Fred prihodom
· VLAKA BRATSTVA
IN ENOTNOSTI
na Gorenjsko

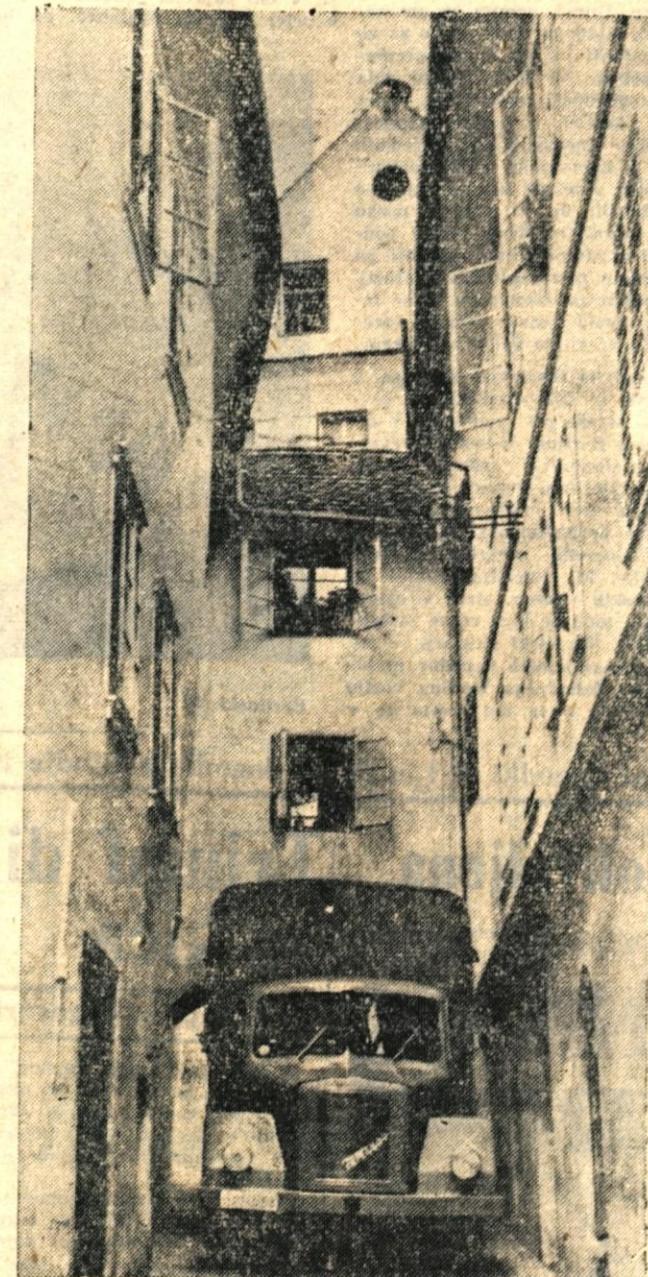
PESTER SPORED za goste iz Srbije

Znano je, da bo 14. septembra prišpel na Gorenjsko VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI z nekdanjimi gostitelji slovenskih izseljencev v Srbiji. Goste iz Srbije, ki jih bodo sprejeli nekdanji izseljeni, bodo na Gorenjskem do 16. septembra. Program bivanja nekdanjih gostiteljev je že tako določen in ga je pripravil poseben pripravljalni odbor pri Zvezi združenja borcev NOV kranjskega okraja.

Vlak bo prišpel v Kranj na železniško postajo 14. septembra ob 11. uri, še pred tem bo imel kratek postanevi v Trbovljah in Ljubljani, kjer bodo prav tako priredili sprejem gostov iz Srbije. Na kranjski železniški postaji bo sprejem, ki se ga bo udeležila Solska mladina in ostali Kranjčani. Tam bo gostom spregovoril predsednik Zveze združenja borcev NOV kranjskega okraja. Nato so bodo vsi odpeljali na Trg revolucije v Kranju, kjer bo pred spomenikom kraja svečanost. Goste bosta pozdravila predsednik občinskega odbora ZZ Kranj in predsednik kranjske občine. Po sprejemu, ki ga bo priredil za vse goste iz Srbije predsednik OLO ob 13. uri, bo odhod vseh udeležencev po občinam, tako da bodo prišli tudi v času, ko v tovarnah pretehajo z delom.

Slovenske sprejeme pripravljajo občinski odbori Zveze borcev po vseh občinskih centri, in sicer na Jesenicah na Trgu Ivana Cankarja, v Radovljici pred poslopjem ObLO, v Škofiji Loka na Mestnem trgu in v Tržiču pred poslopjem ObLO. Goste iz Srbije bodo ostali pri svojih znancih do naslednjega dne, ko se bodo vči popoldne zbrali na Bledu. Tam si bodo ogledali grad, jasno in druge blejske zanimosti. Proti večeru bo v Podčahu tovarisko srečanje nekdanjih gorenjskih izseljencev, gostiteljev in ostalih Gorenjan. V krajevem programu bodo sodelovali - Veseli planšarji s pevcerji, zbor »Franceta Prešern« iz Kranja in jeseniška folklorna skupina. Zadnji dan obiska na Gorenjskem si bodo tovariši iz Srbije ogledali gospodski talcev v Dragi in mesto NOB v Begunjah; tam bodo potoljili tudi vence. Nato bo na več skupno kosilo v domu partizana na Jesenicah in potome, seveda že bo lepo vreme, izlet na Vršič.

Odbor VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI bo z Jesenicami v nedeljo okoli 20. ure. Ob slovesu bo na jeseniški železniški postaji spregovoril predsednik občinskega odbora SZDL Jesenice. Na vseh šolah na Gorenjskem bodo pri rednem pouku posvetili eno uro tudi prihodnji VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI na Gorenjsko in spregovorili o pomenu obiska gostov iz Srbije. — M. Z.

Zdvi, da šofer tega kamiona ne ve ne kod ne kam. Kljub temu ni bojni, da se ne bi rešil iz ozkega objema loške ulice, saj so zidarski mojstri že tedaj, ko so gradili te značilne hiše majhnih mest, predvidevali, da se nekoč utegnejo pojaviti »male sirske kočice«

Foto: Franc Perdan

Kako bomo volili?

Na zasedanju skupščine okrajnega sveta za socialno zavarovanje so določili število članov v novih skupščinah — Milan Žakelj, novi direktor zavoda v Kranju

Kranj, 24. avgusta — Današnje komunalnih skupnosti (v Kranju zasedanje skupščine je bilo že za območje kranjske, tržiške in Škofjeloške občine in na Jesenicih za območje jeseniške in radovljiske občine), je poudaril, da morajo biti te zelo skrbne, saj bodo nove skupščine prevzete vrsto novih pristojnosti.

Steveljivo članov v posamezni skupščini so določili na podlagi števila aktivnih zavarovancev in upokojencev na ustrezem območju. Tako ima kranjska skupnost 34.059 aktivnih zavarovancev in 7554 upokojencev (tako bo en član na ~830 zavarovancev). Na območju jeseniške skupnosti je 22.268 aktivnih zavarovancev in 5441 upokojencev. En član skupščine bo zastopal 690 zavarovancev. Za kranjsko skupščino bo 27 članov izvoljenih na območju kranjske občine, 9 na območju Škofjeloške, 6 na območju tržiške, 8 pa jih bodo izvoljeni upokojenci. Za jeseniško skupnost bo izvoljenih 19 članov na jeseniškem območju, 14 na radovljiskem in 7 iz vrtov upokojencev.

Največ volilnih enot bo v kranjski občini in to 22, v radovljiski občini 13, po 9 v Škofjeloški in v jeseniški in 5 v tržiški občini. — Gospodarske organizacije, ki imajo več kot 830 članov kolektiva, bodo volile ustrezno število svojih članov v skupščino, manjše gospodarske in druge organizacije pa bodo volile delegate, ki bodo potem iz svoje srede izbrali predstavnike v skupščino. Največ svojih članov bo imela Zelezarna, saj jih bodo na volitvah v tovarni izbrali kar 10, njej sledi Iskra s 4, Tekstilindus prav tako s 4 in tako dalje.

Kadrovske priprave na volitve bodo izvedli občinski odbori SZDL skupaj z občinskimi sinimkalnimi svetovi najkasneje do 1. septembra. Volitve naj bi bile opravljene v času od 15. do 30. septembra, tako da bi se skupščine že do 10. oktobra sestale na svojih prvih zasedanjih. — Do 1. novembra mora imeti zasedanje tudi že republiška skupščina, za katere bodo volili člane na zasedanjih skupščin komunalnih skupnosti. — M. S.

koroska — Gorenjska, ki naj bi bil po krožnem sistemu vsako leto v drugi državi. Avstrijski strelec so predlog z veseljem sprejeli, načuden nad tovrstnim trebojem pa so bili tudi strelei iz Furlanije. O podrobnostih tekmovalnega treboja so se predstavniki vseh treh pokrajin pogovorili junija letos v Planici. Vsi pričakujeli, da bo srečanje furlaniških, koroskih in gorenjskih strelecev še bolj okreplilo prijateljstvo med športniki treh sosednjih držav.

Danes ob 8. uri bodo sprejeli

koroske temovanje na Ljubljani,

medtem ko bodo goste iz Furlanije pozdravili popoldne v Rožni dolini pri Novi Gorici. Ker na Gorenjskem nimamo primernega strelišča za večje temovanje, bo

koroski temovanje na troboju Furlanija — Ko-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pridobivanje zemlje za družbeno proizvodnjo

Večja pripravljenost kmetijskih gospodarskih organizacij

Družbeni kmetijski proizvodnja zlasti v nekaterih primerih že zadovoljuje potrebe prebivavstva — Obdelovalne površine v družbenem sektorju se bodo v naslednjih letih povečale na pet do šest tisoč hektarov

Potrebe po večji kmetijski proizvodnji oziroma razvoj družbe kmetijstva je neločljivo povezan tudi s pridobivanjem zemlje za družbeno proizvodnjo. Dosedanja razdrobljena zasebnika posesti namreč ne daje tiste blagovne proizvodnje, ki bi jo sicer lahko dajala. Temu so razen drugega krvlji tudi pomanjkljivi agrotehnični ukrepi. Tudi to je razlog, ki govoriti v prid pridobivanju zemlje za družbeno proizvodnjo. Družbeni sektor v kmetijstvu je namreč danes že neprimerne tehnične bolje opremljen kakor privatni; ima številni strokovni kader in zaradi tega ima lahko tudi večje tržne viške. Izgradnja nekaterih farm na Gorenjskem bo tudi pri nas znatno vplivala na boljšo preskrbo prebivavstva s kmetijskimi izvodi, saj namreč že danes lahko ugotavljamo, da so nekatera vprašanja preskrbe že bolj ali manj zadovoljivo rešena.

Hkrati z investicijami za novogradnje raznih kmetijskih objektov je potrebno poskrbeti tudi za potrebne obdelovalne površine. Za obstoječe tovrstne objekte pri nas problem za to potrebne zemlje še ni najbolj pereč; pač pa bo potrebo pri novogradnjah odločno upoštevali tudi to vprašanje. Pri prevzemu zemlje za družbeno proizvodnjo nekateri menijo, da je treba prevzeti sleserno zemljo, drugi pa so zagovorniki načela, da je treba v prvi fazì oziroma najprej prevzeti tista zemljišča, ki so sposobna za sodobno obdelavo. Prav tako je potrebo z ustreznimi ukrepi (davčna politika in podobno) zainteresirati tudi kmete v višjih legah, da bodo to zemljo še vnaprej obdelovali in jo ne zapuščali.

Pri prevzemu zemlje za družbeno proizvodnjo morajo biti kmetijske organizacije zelo elastične. Kmetijske zadruge ali gospodarstva naj bi prevzeli vsake zemljišča, ki bi ga jmeni ponudili zasebniki. Finančna sredstva v teh primerih oziroma

na splošno pri prevzemanju zemlje za družbeno proizvodnjo ne bi smela biti problem. Prav sedaj bodo lahko kmetijske gospodarske organizacije vložile zahteve za kredit iz zveznih sredstev, ki ga bo bodo porabili za nakup zemlje. Zlasti naj bi prevzemali oziroma odkupovati zemljo nekmetov. To so ljudje, ki jih je zanj proces industrializacije, vendar pa so še ostali doma na vasi in s svojo družino še naprej obdelujejo zemljo. To sicer bližje kmetje. Zlasti na Gorenjskem so se peljali na Brdo okoli 19. ure. — St. S.

S kruhom nismo več zadovoljni

Ali so naši upi zaman?

Kdo bo odnehal: peki ali potrošniki. Ali je boljši jutranji ali popoldanski svež kruh. V pekarnah je mogoče organizirati delo brez nočnih izmen

Kruh je živilo, ki ga največ potrebuje (znan je, da Jugoslovani s kruhom celo pretiravamo), zato o njem tudi veliko govorimo in pišemo. Verjetno ne bi toliko, če bi bil z njim zadovoljni. Pa nismo. Posebno zadnjih nekaj let smo vedno bolj prepričani, da bi labko jedli boljši kruh, kot nam

ga pečejo naši peki. Je že tako, da smo prišli tako daleč, da ni več potrebno, da smo zadovoljni s čimerkoli. Starci sicer že govorijo: samo da spravimo otroke do kruha, ampak pri tem mislimo na obložene kruhke.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Med zasedanjem skupščine okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Praznine med sedeži pomenijo, da je sezona dopustov še vedno na višku. Kar 27 članov skupščine je bilo neupravljeno odsotnih

Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi

Tekko je reči, če je Osvald družben od nas povprečnih državljanov. Ze dolga leta je uslužen pri vortni nekemu tovariju v podjetju, tem in v velikem bremenu v zvezi sistem podjetju, izoljal je dva sina, Slo je za Osvaldovo boleznen, preuredir in lepo opremil svojo hišo. Pred meseci se je ranil v roko. Slo je za Osvaldovo boleznen, takimi primeri za podjetje.

Ondan je Osvald prišel v podjetje. Zvedel je za pripombe o nesreči. Poštano je zaročanil. »Kaj jih briga,« je dejal. Brž je poiskal enega izmed tistih, ki delajo take intrige. »Slíšal sem, da nekaj govorite okrog o moji bolnišči...« je začel Osvald.

»Res je, da...« je začel ta.

»Ničesar nočem slišati več! Res je, da te to ne briga! Saj ne gre iz tvojega žepa,« je osorno prekinil Osvald vsak pogovor in brez pozdrava odšel.

V podjetju se zdaj pripravlja, da bodo o Osvaldovem primeru razgovarali, Hočejo, da se o tem in podobnih primerih res seznaniti tisti, ki pri tem plačuje milijone iz svojega žepa. A to je koliko tem pa tja slišale pripombe o

Srečanje strelcev Furlanije, Koroške in Gorenjske

Na olimpijskih igrah v Rimu 1960. leta so predstavniki italijanske in jugoslovanske strelske organizacije izrazili željo, naj bi v prihodnje prišlo večkrat do mednarodnega prijateljskega srečanja strelcev obeh držav. Dometno se za stalno obliko dvorje Furiani — Gorenjska. Prvi srečanje italijanskih in gorenjskih strelcev je bilo lani poteklo v Ljubljani, povratni dvorje pa bo bil mesec dni kasneje v Celju. Gorenjski strelci so se na teh tekmovalnih oddeljeno izrazili in so za dvojno zmago prejeli lep pokal.

Letos je okrajna strelска zveza Kranj predlagala, naj se doseže ena prijateljskega mednarodnega tekmovalnega srečanja strelcev na troboju Furlanija — Ko-

(Nadaljevanje na 2. strani)

TE DNI PO SVETU

● U TANT NA OBISKU V SZ

Vršilec dolžnosti generalnega sekretarja U Tant je včeraj odpotoval na uradni obisk v Sovjetsko zvezo. Razen SZ bo obiskal še Poljsko, Češkoslovaško in Avstrijo.

Sodijo, da bi začasni generalni sekretar utegnil med pogovori s sovjetskim premierom Hruščevom načeli tudi vprašanje za popuščanje napetosti v Berlinu.

● SKUPNO STALIŠČE DO SOVJETSKEGA UKREPA V BERLINU

V Washingtonu so izdelali skupno sporočilo treh zahodnih držav, ki je v zvezi s sovjetskim sklepom o ukinitvi sovjetskega povojstva v Berlinu. Sporočilo podpira, da enostranski ukrepi SZ ne morejo imeti nobenih posledic na pravice zahodnih sil v Berlinu in za odgovornost Sovjetske zveze v tem mestu.

● CETRTA VILAJA SE UPIRA POLITICNIM VODITELJEM

Politični svet in vojaško poveljstvo četrte vilaje, ki nadzoruje področje Alžira, sta začela odkrito gonjo proti političnemu odboru alžirske fronte za narodno osvoboditev. Klan političnega odbora Mohamed Kider je na predvolilnem zborovanju v Alžiru ostro obsojal vojaške voditelje četrte vilaje. Vojska je začela tudí ovirati ljudi, da se niso mogli udeležiti volilnega zborovanja.

● SPORAZUM O UMIKU TUJIH CET IZ LAOSA

Na seji enotne laoške vlade so dosegli soglasje o treh obmembnih točkah, skozi katere se bodo umikale tuje čete iz Laosa. Vlada je sklenila imenovati mešano komisijo, ki bo nadzirala umik tujih čet.

● OGOREC NASTOP PROTIV ZLOCINCEM

Neuspeli atentat na predsednika De Gaula obsoja vsa Francija. Casopise se strinjajo, da je treba dokončno izkoreniniti zlobne sile in zločinske elemente.

Večja pripravljenost

ima v nekaterih občinah izredno velike površine, na primer na Gorenjskem v radovljški občini 56 odstotkov.

Ugodni pogoji za pridobivanje zemeljščic za družbeno proizvodnjo so med ostalimi podrocji tudi na območju kmetijske zadruge Jelovica Radovljica in kmetijske zadruge Naklo, kakor tudi na področju kmetijskega gospodarstva Kranj in kmetijskega posestva Sorsko polje. Zlasti pa je potrebno, da kmetijske gospodarske organizacije z večjo prizadavnostjo realizirajo priravljenojnost zemeljščikov posestnikov, da ti dejansko oddajajo zemljo za družbeno proizvodnjo. V naslednjih letih se bo površina obdelovalne zemelje v družbenem sektorju na Gorenjskem povečala od sedanjih 1200 hektarov na pet do šest tisoč hektarov.

Verjetno prihodnji mesec, to je septembra, bodo po občinah s prizadetimi in pristojnimi kmetijsko-gospodarskimi organizacijami in družbeno-političnimi organi posebni sestanki glede nadaljnega dela pri prevzemanju zemelje za družbeno kmetijsko proizvodnjo.

P.

Ali so naši upi zaman?

(Nadaljevanje s 1. strani)

O potrebi po izboljšanju kruha in razširiti izbire raznih vrst kruha in peciva ne govorijo le potrošniki – privatno – med sabo. O tem razpravljajo tudi peki, gostinci, turistični delavci, zdravstveni delavci in drugi, ki so sicer doma tudi potrošniki, zavzemajo pa obenem se tako delovna mesta, da jim je skrb o kruhu še službena dolžnost. Take razprave se navadno začenjajo z ugotovitvijo, da razen tega, da je pre-skrb s kruhom večkrat neredna, ni prav, da se vedno lahko izbiramo le med črnim in belim kruhom, da kruh pečemo le iz vode, moke, kvasa in soli, da ne poznamo trajnih kruhov, da ne pečemo manjši štruc, da kruha in peciva ne zavajamo itd. Zaključimo pa se z obrazložitvijo pekov, da bi bili oni sicer pripravljeni prisluhniti vsem tem željam, vendar pa da imajo opravka s tolkišnimi težavami, da trenutno ne morejo nicesar spremeniti. Težave: premajhen zaslužek zaradi določene cene, nestalna kvaliteta moke, nočno delo, nezadostno število prevoznih sredstev, nepri-merni delovni pogoji itd. Po temeljitem pretehanju vseh teh ovir je potem navadno vsakomur jasno, da bi jih bilo ob določenem trudu mogoče premagati. Potrošnik je veliko, pekova pa malo,

Ljudje in dogodki • Ljudje in

Berlin klub visokemu zidu ni zakril značilnosti ednega vežbališča na svetu, kjer velesile prekušajo svoje politične in vojske žive. Reklo bi se, da je Berlin neke vrste politična opazovalnica, kjer izkušeni politični vre-

zamislja, kako dolgo bi bilo v Berlinu »vse po starem«, če bi Nemci na obeh straneh dobili v roke absolutno oblast.

Vse kaže, da berlinski razgovori o mirni ureditvi krize, niso več tako plodni, kot smo v začetku

sovjetskega poveljstva v Berlinu spravljajo v zvezo s sovjetskimi prizadevanji, da bi na obeh straneh postopali enako in prenehali z okupacijskim statusom.

Berlin je zadnje dni zopet podoben naostreni briivi. Ne gre zamolčati krutosti, ki se je večkrat poslužujejo, da bi ljudi spravili stran od betonskega zida, ki se vedno ni zadostna prepreka za povege. Dneve nemira je povzročil beg mladega fantja, ki so ga ob žici založili in mu s silo preprečili pobeg. Na drugi strani zida so ta dogodek izrabili kot nedovršeni fantiči z obmetavanjem vzhodno – nemških in sovjetskih straž s kamenjem in pokvarjenimi jajci. Apostoli hladne vojne so predlagali, da bi povege preko zidu morali na drugi strani podpirati z zaveso dima, zaščititi pa z ognjem iz razpoložljivih orožij. Ni nobenega dvoma, da bi se takšna »mala vojna« kmalu spreminila v »vojno velikega obsega«.

Napad na sovjetske avtobuse, v katerih so bili stražarji za sovjetsko stražo pri spomeniku v zahodnem Berlinu, je seveda neverjetno stopnjeval sedanj napetost v Berlinu, čeprav je bil zasmiljen kot maščevanje. Hude kršitve normalnega stanja in številni neredi zaskrbljujejo tudi politike, ki razmišljajo daleč od berlinskih razmer, sicer v naslovnicih, toda ne brez resne zaskrbljenosti. Sovjeti stražarji se zradi ponavljajočih napadov prebitavev Zahodnega Berlina vozijo na stražo v ta del mesta že v

oklopnih vozilih. Po lanskoletnih pripravah v strelskih jarkih je to najostrejši izraz berlinskih protislovij. V zgodovini berlinskih križ je to prvič, da Sovjeti prihajajo na ozemlje zahodnega Berlina v oklopnih vozilih. Zaradi sklepa o začetkih sovjetskih vozil, sedaj ta vojaška vozila vozijo po zahodnem Berlinu v spremstvu zahodnoverbinske policije, ki jih ščiti. V isti sapi pa zahodnemški kancer naproša Britance, da bi

uporabili britanske čete za silski okoli berlinskega zida, če bi bilo potrebno. Britanski časopis »Daily Express«, ki ga urejajo konzervativni krogovi in moči predstavlja opazke: »Nemškemu kanclerju bi bilo treba povedati, da niti eden britanski vojak ne bi odšel v bližino zida. Nemške oblasti so odgovorne, da zaustavijo nerazodno množico.«

Zdravko Temelj

BERLINSKA REŠITEV

menoslovec merijo pritisak, veter in padavine. Ta politična postojanka je pravzaprav bolj podobna urnemu nihalu, zakaj ob siherem potresu na svetovnem održanih preko meje, ki ni z nimer označen. Berlin je z drugimi besedami kot, v katerem kujo dve različni jedi, pa z vsemi silami hočejo breprečiti, da bi se ti dve jedi med seboj pomešali. Obstanek berlinskih razgovorov na mrtvi točki se neverjetno odraža tudi vzdolž berlinskega razmejitevnega zida. Vedno bolj posito lahko spoznavamo, da Berlin ni samo kamenni spotike »svetih širih«, temveč da so v Berlinu pristavili svoj lonček tudi Nemeji. Zdaj v Berlinu ne lomijo več kopja samo širje zavezniški, ampak se v berlinskem igro vedno bolj vključujeta dve Nemčiji in zavezniški, ki je naložena nova dolžnost, da jih vsak na svoj način skušajo pomiriti. Clovek si težko

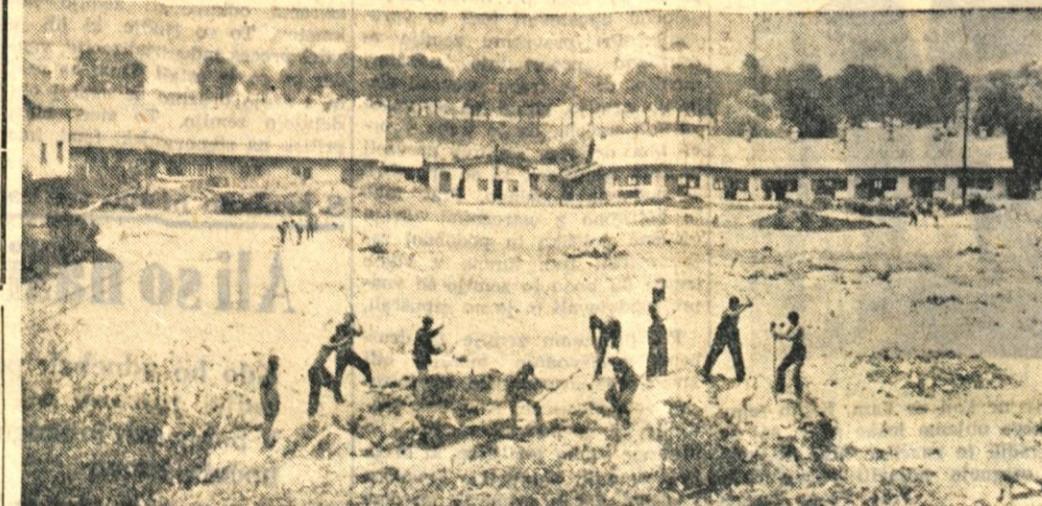
misli. Sestanki, ki jih v Washingtonu še imajo, so bolj vladnostni kot delovni. Na Zahodu si ves čas prizadevajo, da bi v Moskvi napravili vtič, da res želi nekaj dosegci, moskovskim voditeljem pa ta vtič ni zadosten in si želi konkretnejšega dela. Se preden se je star ameriški veleposlanik Thompson poslovil od Hruščeva, ga je vprašal, kdaj se bo dokončno odločil glede Berlina. Takrat je bil Hruščev že v kleščah. Napovedal je podpis separativne mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo in skušal se je z Zahodom pogoditi, da bi bil ta enostranski politični korak odveč. Zadnji čas je dosti lažje verjeti, da se Hruščev odloča hitreje in da bo do konca leta prišlo do odprave sovjetskega okupacijskega režima in podpisa separativne mirovne pogodbe, če prej ne najdejo ključa za morebitni sporazum. Sovjeti ukrepi z ukinitvijo

Berlinski zid

Ljudje in dogodki • Ljudje in

Enkrat udarna in specialno pohvaljena

Jesenški športni park iz dneva v dan spreminja podobo. Mladi graditelji se neustrašno borijo s trdi skalami. Na sliki jih vidimo pri gradnji pomočnega nogometnega igrišča pod Mežakljo.

Mladinska delovna brigada »Prežihov Voranc« iz Ravna na Koroškem, ki dela pri izgradnji športnega parka na Jesenicah, je v prvi tekodi prejela za delo na delovisku priznanje udarna, za pridržanje delna v živiljenju v naselju pa priznanje specialno pohvaljena. Na seji sveta naselja so člani obravnavali dosežene uspehe in kritično postavili vprašanje discipline, tako na delovisku kot v naselju, ker ta ni najboljša. Na delovisku je brigada dosegla normo s 113 odst. in 104,5 odst. efektivnih ur. Pri ureditvi notranjega živiljenja, za kar je brigada prejela specialno pohvalo, je bilo dosegno od minimalno 480 – 629 točk.

Mimo najrazličnejših oblik dela tako na delovisku kot v naselju

je brigada navezala tesne stike z mladino s Hrušice. V preteklem tednu so organizirali vrsto športnih tekmovanj na Hrušici in na Jesenicah. Brigada se je udeležila tudi prostovoljnega dela pri domu družbenih organizacij na Hrušici. Hruščani so se jim oddolžili s tem, da so odigrali drama »Ope-

racija« posebej za brigadirje z Jesenic in Kranjske gore.

Vse kaže, da brigada iz Raven prav ni ne zaostaja tako pri delu kot pri ostalem od brigade iz Ljubljane, ki je delala na delovisku na Jesenicah prejšnji mesec.

F. Ban

je bralna raziskava, da je brigada navezala tesne stike z mladino s Hrušice. V preteklem tednu so organizirali vrsto športnih tekmovanj na Hrušici in na Jesenicah. Brigada se je udeležila tudi prostovoljnega dela pri domu družbenih organizacij na Hrušici. Hruščani so se jim oddolžili s tem, da so odigrali drama »Ope-

racija« posebej za brigadirje z Jesenic in Kranjske gore.

Vse kaže, da brigada iz Raven prav ni ne zaostaja tako pri delu kot pri ostalem od brigade iz Ljubljane, ki je delala na delovisku na Jesenicah prejšnji mesec.

Triumf diletantizma in kiča

Vprašanja in odgovori Vladislava Cegnarja

»Ko ste imeli, tov. Cegnar, na Gorenjskem sejmu razstavo alkavelov, je napisal Stefan Erzen kritiko, v kateri govori o vaši razstavi kot o triumfu. Kako si to tolmačite?«

»Erzen je o tem redkobeseden, mislim pa, da tolmači moj triumf v pohvalah obiskovalcev sejma, kar mi potrjujejo tudi številna pisma, ki sem jih prejel od rojakov – Kranjčanov. Torej triumf moja razstave v primerjavi z razstavami v Mestnem muzeju, ki so slabo obiskane in še manj občudovane.«

»Kaj mislite o Erzenovem poročilu?«

»Kar o mojih slikah.«

»Ali nas je Erzen s kritiko kaj obogatil?«

»Da. Registriral nam je izem, ki sicer ni nov, toda je dobil uradnega predstavnika. To je klicem.«

»H. kičizmu se noče nihče pristaviti!«

»Se bolje, kjer si edini, si tudi prvi.«

»Kičizem se mi ne zdi lep izraz za vašo umetnost.«

»Kaj je hotel redi Erzen z diletantizmom?«

»Diletant slika iz ljubezni, slikam poklicno.«

»Ali je imel Erzen s kritiko kaj namen?«

»Ce imate soljenje Kranjčanom za dober namen tem – da.«

»Erzen pravi, da so tako kot sliki pred vojno že dajki v gnezdi.«

»Zakaj ne. Mozart je uveljavljeni opero, ko mu je bilo 12 let. Tudi jaz sem bil pred vojno v gimnaziji.«

»Erzen jemlje vrednost v sliki. Kaj lahko poredete v letu?«

»Da so slikarji slavni še pri snarti in jih sodobnost ne razume.«

»Ko je Erzen napisal kritiko ali je imel kakšen namen?«

»Da, reklamo.«

»Razstavili ste že večkrat v Mestnem muzeju. Vaši sliki so veliko podobni Angleši, Fauvistom, so kupci v vrsti čakali v Holandiji. Ko ste sliki v do so razgrabili vaša dela. Kaj ga je Erzen tako nazal?«

»Nekemu slavnemu slikarju je bilo piatno v barvo. Ker je slaven je neki kritik povzdignil sliko v oblake. Kritik ni bil mim pa, da bi Erzen napisal kritiko, kakor jo je o mojih.«

»Toliko smo govorili o kaj. Kaj je prava umetnost?«

»Mislim, da jo bosta kljub Brahujevi, v gospodarstvu na Jesenicah sprejeli. Umetnost je poleg zavetja na seminarju v Bohinju. Studentje so si najprej ogledali Zelezarino, po-poldne pa so odigrali z ekipo brigadirjev prijateljsko tekmo v obiski, ki se končala z rezultatom 2:1 v korist brigadirjev.«

Popoldne sta v vlakom prispevali obisk tudi študenti iz Tangerijke Festo Mačera in Hadison Vinani. Najprej sta s člani občinskega centra mladinskih klubov OZN odšla v Kranjsko goro in naprej v Podkoren. Tam jih je pričakalo precejšnje število mladincov in mladink ter ostalih predstavnikov. Vse poslovne zvezbe bi kot strokovni organ prevezelo tajništvo pristojnega občinskega sveta za turizem in gospodarstvo, ki bi treba treba na novo formirati. Občinska turistična zveza bi povezovala vso dejavnost področnih TD, predvsem glede statistične službe, poročanja o nastanitvenih kapacitetah, izdajanja prospektov itd. Tajništvo sveta za turizem in gospodarstvo bi bilo vodjeno reševalo vso gospodinsko-tur

Problematika zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine

Pričakovali so večje težave

Podjetja so reševala probleme zaposlovanja mladih z razumevanjem

V letošnjem šolskem letu je v tržiški občini zaključilo obvezno osemletno šolanje 237 otrok, kar je za 68,3 odstotka več kakor v preteklem šolskem letu. Ker se je že pred meseci predvidevalo, da se bo sorazmerno precejšnje število teh otrok odločilo za takojšnjo zaposlitev, je bil to glede na pomanjkanje delovnih mest dokajšnji problem, ki je zaskrbljeval tako tržiški zavod za zaposlovanje delavcev kakor tudi družbeno-politične organe v občini. Ker pa sta od zaključka letašnjega šolskega leta minila domala že dva meseca, bo nedvomno prav zanimivo analizirati trenutno stanje glede zaposlovanja mladine oziroma pregledati rešitve, ki so jih prinesla večmesečna prizadevanja pristojnih organov.

Prav gotovo je prva in razveseljiva ugotovitev ta, da je bilo pri zaposlovanju mladine manj težav, kakor pa so prvotno predvidevali. S tem v zvezi pa je še po-

Analiza je namreč prav v tem podjetju pokazala, da imajo približno 40 ljudi preveč, toda kljub temu so s prizadetostjo gledali na probleme mladih. Prav tako pa so poskrbeli tudi za one ljudi, za katere je nekako primanjkovalo delovnih mest. S pre-kvalifikacijo in drugimi spremembami so tudi njim zagotovili kruh. Iz omenjenega sledi, da so tovarne reševala probleme zaposlovanja mladih ne samo s proizvodnega, temveč tudi s humanega stališča.

Nekoliko več težav za zaposlitve pa bo z onimi mladinci, ki doslej še niso izpolnili potrebnih pogojev za zaposlitev ali pa bodo iz drugih razlogov isključeni zaposlitev šele kasneje. Vendar pa bo zavod za zaposlovanje delavcev v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami kakor vedno tudi tokrat skušal najti najustreznejše rešitev.

V zvezi z zaposlovanjem mladine naj na tem mestu omenimo še vprašanje poklicnega usmerjanja oziroma informiranja mladih o poklicih. Statistika tržiškega zavoda za zaposlovanje delavcev kaže, da se je letos izredno povzelo število mladincev, ki so

na tem zavodu iskali potrebne informacije o poklicih. Zaradi prijemanje in končno tudi zaradi tega, da vidimo, kako se pomembnost poklicnega usmerjanja in informiranja še bolj uveljavlja v našem življenju, naj omenimo, da je v šolskem letu 1958/59 iskalo omenjene nasvetne in informacije 12 mladincev, v šolskem letu 1959/60 35 mladincev, v šolskem letu 1960/61 že 139 mladincev in v letošnjem šolskem letu pa kar 202 mladinci.

In za konec ugotovitev, ki se nanaša na zaposlovanje drugih, to je odraslih oseb. Podatki o tem, koliko časa morajo ljudje čakati na zaposlitev, kažejo, da so ti termini sorazmerno kratki; daljšakajo seveda le tisti, ki želijo oziroma računajo na specjalno zaposlitev. — P.

V eni izmed prejšnjih številk smo objavili sliko, ki prikazuje prebivavce, ko čakajo pred tržiško pekarino za kruh. Podoben motiv pa se nudi obiskovavcu tudi v Križah

S seje občinskega ljudskega odbora Škofja Loka

Ukinili bodo Usnjarno v Železnikih

Odborniki občinskega ljudskega odbora Škofja Loka so na torkovi skupni seji potrdili predlog komisije za pregled poslovanja v gospodarskih organizacijah — Naj se zaradi slabih perspektiv ukine podjetje usnjarna v Železnikih

Na 16. skupni seji občinskega ljudskega odbora Škofja Loka, ki je bila v torek, 21. avgusta, so odborniki najprej poslušali poročilo komisije za sestavo statuta občine. Delo komisije je v zaključni fazi, saj je prvi osnutek statuta (celotno besedilo) že sestavljen. — Potem so poročili o svojem delu članji komisije za pregled poslovanja v gospodarskih organizacijah. Ta komisija je bila imenovana minuli mesec na seji ObLO, njen glavni namen pa je — kontrolirati, kako v podjetjih izvajajo nove ukrepe na področju našega gospodarstva. Člani komisije so doslej obiskali MLIIF Češnica in Usnjarno v Železnikih, medtem ko bodo svoje delo v prihodnje še nadaljevali.

Najbolj problematično podjetje v Škofjeloški občini in brez veskrških perspektiv je Usnjarna v

LOŠKI DE LAVEC

Zelenikih, za katero bančni podatki kažejo, da ima neprodanah zalog v vrednosti 8 milijonov dinarjev in da dolguje Koteksu že nad 4 milijone dinarjev. Komisija je ugotovila, da bi se obe te veliki stalno dvigali, medtem ko podjetje ne bi ustvarilo niti tolko dohodka, da bi delavcem lahko izplačali mesečne osebne prejemke. Zastarel strojni park Usnjarna ne omogoča hitrega tehničnega postopka, to pa je vzrok majhni proizvodnji in visokim cenam usnju. Komisija je zato predlagala občinskemu ljudskemu odboru, naj se podjetje likvidira, medtem ko naj se vsa dosedanja izguba krije s prodajo zalog (survine in gotovi izdelki) in osnovnih sredstev. Odborniki so ta

predlog soglasno potrdili. Do ukinitev bo prizlo približno po dveh mesecih, ko bodo delaveci (vseh je deset) končali s sedaj nedovršeno proizvodnjo. Da bi lahko prodrali kože, ki jih imajo na zalogi, se bo podjetje povezalo s kranjskim Standardom ali z drugim podjetjem za prodajo kož. V času do likvidacije bo občinski sindikalni svet skupaj z zavodom za zaposlovanje delavcev prisrelbil zaposlitev delavcem Usnjarse, če si je sedesa prej ne bodo sami.

Na ločenih sejih so odborniki potrdili odločbi o ukinitvi Loške-

ga muzeja in o ustanovitvi novega občinskega zavoda za spomeniško varstvo; o tem smo v našem listu že poročali. Občinski ljudski odbor je za začasnega upravitelja zavoda imenoval profesorja Franca Planina iz Ljubljane. — Na dnevnem redu je bila razvedrili domače in tuje turiste. Med sporedom — sredni gorenjski razprava — plez z metlo — je nadomema postalo 55-letnemu Antonu Ogrinu slabio in se je zrušil. Zadela ga je srčna kap. Pokojnik je bil neumorni vodja folklorna arisanbla v Bohinju, in stanovski tovariši bodo občutili to vrzel. — St. S.

S seje zborov občinskega ljudskega odbora

O reorganizaciji zdravstvene službe

Komunalna skupnost socialnega zavarovanja — En sam zdravstveni dom — Prisilna uprava v podjetju »Vino Bled«

Minuli torek, kot smo poročali v zadnjem številki našega lista, sta zasedala oba zbor ObLO, najprej na ločenih, nato na skupni seji z obsežnim dnevnim redom. Le-tega pa so pred zasedanjem dopolnili še z nekaterimi točkami. Med drugim: da se v podje-

RADOVNIJSKA
KOMUNA

tju »Vino-Bled« uvede zaradi nepravilnega poslovanja — zadevo se raziskujejo pristojni organi — prisilna uprava, za upravitelja pa so imenovali Francija Arha, direktorja hotela »Jelovica« na Bledu.

Odborniki so najprej razpravljali o reorganizaciji socialnega zavarovanja in zdravstvene službe. Ceprav obstaja možnosti, da bi imeli svojo komunalno skupnost v okviru bodočega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje na Jesenicah, so se odborniki strinjali z zaključki in ugotovitvami dosedanjih razprav, da ustanovijo eno samo za občini skupaj. Prav zaradi tega so razpravljali tudi o ustanovitvi medobčinskega zdravstvenega centra, ki bi imel sedež na Jesenicah. V Radovljici je že tovrstni center, toda koordinacija dela z jesenškim je nujno potrebna. Ne samo zaradi tega, ker je zdravstvena problematika obeh občin podobna, temveč zaradi tega, ker je pretežni del prebivavcev radovljiske komune zaposlen na Jesenicah in tam tudi isčejo zdravniško pomoč in usluge.

Sedanja zdravstvena služba v radovljiski občini je razdrobljena, kar se ne odraža samo pri cennih zdravstvenih storitev, ampak v takih pogojih ni moč uspešno voditi enotne zdravstvene politike. Zato so odborniki sklenili, da se združijo zdravstveni domovi Radovljica, Bled, Bohinj in obratna

sko komisijo za izvoz, ki ji predseduje Pavel Zerovnik, ki so ga hkrati imenovali za vršiča dolžnosti direktorja v radovljiski Almirlji. — S. Skrabar

Na kratkemvalu

Danes in jutri praznujejo prebivavci Ljubnega, Otočca Posavca in Proapro že devetleti svoj krajevni praznik. Za to priložnost so pripravili pester program: nočna vaja gasivev, nogometno srečanje Ljubenčanov z Otočanci, predvajanje filma »Veselica« in zabava pred domom TVD v Ljubnem.

Po koledarju kulturno-zabavnih prireditv TD Bled je bila včeraj v Kazini družabna prireditev z naslovom »Mala olimpiada«, ki je privabil polno dvorano gostov. V ponedeljek zveter pa se bo predstavil v eksperimentalnem večeru sugestije, magije in jasnovnosti Svengali s partnerico Ellis.

ODAJA PRIJAV ZA SEČNJO LESA V LETU 1963 V OBCINI SKOFJA LOKA SKLEPAJE POGODE O SODELOVANJU Z GOZDNIMI POSESTNIKI

Občinski ljudski odbor Škofja Loka obvešča vse gozdne posestnike in ostale lastnike gozdov, da bo sprejemala Gozdarsko-kmetijska zadruga za Selško dolino in GG Kranj prijave za sečnjo, za gospodarsko leto 1963, od 5. do 20. 9. 1962. Prijave so takse prostie.

Gozdno gospodarstvo Kranj, Kmetijska zadruga Škofja Loka in Kmetijsko gozdarska zadruga Blegaš bodo od 5. do 20. 9. 1962 na mestih, katere bodo določile na krajevno običajen način, sporocile količine, odobrene za posek za gospodarsko leto 1963. ObLO komisija za sečno dovoljenja ne bo izdajala sečnih dovoljenj posameznikom na način, kakršen je bil v občaju do sedaj.

V razpisanim roku bodo vse gozdno-gospodarske organizacije tudi sklepale pogode o sodelovanju z gozdnimi posestniki. Pogoje sodelovanja nudijo gozdno-gospodarske organizacije. Po roku, ki je določen, bo ObLO uvedel postopek po 37. in 38. členu zakona o gozdovih, Ur. list LRS, št. 30/61.

Trikrat na teden (ob torkih, četrtekih in sobotah) priletli in odleti z letalskega pristanišča Bled potniško letalo. — Podjetje »JAT«, ki vzdržuje sezonko (julijs, avgust) zračno zvezo Beograd—Bled—Beograd, je letos opustilo pristanišče v Zagrebu. Ta spremembra (kакor tudi da letalo odleti šele v opoldanskih urah) je tudi vzrok manjšemu številu potnikov. To je bilo očitno zlasti v juliju, ko so vsega skupaj prepeljali z Bleda okoli 100 potnikov, medtem ko so v tem mesecu vedno zasedeni vsi sedeži. Večinoma potujejo naši državljanji in koristijo popust v obrazecem K-15. — Na slike: potniki na letališču v Lescah vstopajo v letalo ob 12. uri, čez dve uri pa bodo že v Beogradu. — St. S.

Le načrtno delo lahko zagotovi kulturni politiki v komuni pravo podobo

Dogodke, izkušnje, zapažanja in rezultate kulturno-prosvetnega dela, ki jih je v kranjskem okraju zabeležila sezona 1961-62, so naše družbene in politične organizacije letos še posebno skrbno analizirale. Med takšna prizadevanja sodi tudi skupna seja predsedstva OSS in izvršnega odbora OO SZDL, ki je bila v Poljčah 25. junija letos. Iz uvodnega referata in kasnejših razprav so udeleženci izlučili vrsto problemov, ki so zvest spremjevalec naše kulturno-prosvetne politike in ki hkrati krnijo napore, ki naj bi vtičili kulturi v komunah pravo podobo. Da bi se tudi v prihodnjih sezoni ne ponavljale napake in neskladja iz minulih let, so ob tej priložnosti imenovali posebno komisijo, ki naj na podlagi ugotovitev sestavi načrt kulturno-prosvetne dejavnosti za naslednje sezone.

Predvsem gre za naslednje probleme. Vse doslej se ni posrečilo izboljševati sistema in organizacije kulturnega življenja v komuni. Kljub temu da izgmo vrosto oblastnih in družbenih organov, ki se ukvarjajo s kulturno-prosvetno problematiko, ugotavljamo, da navzeci vsem stališčem, ugotovitvam in zaključkom nismo dosegli tistega uspeha, ki bi ga želi. Občinski sveti za prosveto in kulturo ne pomenujo dovolj, sveti Svobod in prosvečni društvi, ki naj bi bili usmerjevali vsega kulturno-prosvetnega dela v občini, pa se nemočno izgubljajo v problemih. V prihodnjem delu vse problematiko s področja kulture prenesti na občinske slike Svobod, pri čemer se odpira vprašanje, ali so občinski sveti za prosveto in kulturo sposobni potrebnih. Doslej so največkrat obravnavali iste probleme kot občinski sveti Svobod.

Naslednji problem zadeva sistematičnost kulturno-prosvetnega dela v komuni in v krajevnih oziroma stanovanjskih skupnostih. Pri izdelavi programov kaže odgovoriti predvsem na vprašanja, kako organizirati kulturno-prosvetno dejavnost, da bo zagotovila kulturno življenje vsem prebivavcem na področju komune in kako upoštevati pri tem nova družbena telesa, kot so krajevne oziroma stanovanjske skupnosti.

Poseben problem je iskanje novih oblik in metod dela pri ustavljanju klubov. Stevilo klubov je v preteklem obdobju naraščalo zelo naglo, vendar se je osnova zamisli o klubih po nekaj precej izmislila. Delo klubov se je preprosto omejilo na gledanje televizijskih oddaj. Pri tem pa so zanemarili druge primernje oblike dela, ki naj bi zadovoljile kulturne in vzgojne potrebe državljanov.

Ze zadnjem plenumom sveta Svobod kraja Kranj je ugotovil, da so v družinah in ustanovah mladi ljudje, ki jim zaradi neizkušenosti največkrat ne zaupamo vodstvenih funkcij. Posledica tega je, da zahteva v sugestiji teh mladih ljudi pri sestavljanju delovnih načrtov ne pridejo do izraza. Pri tem prav radi pozabljamo, da je prav mladina neizčrpen vir organizacijskega kadra. Tudi ta pojava bo v prihodnjem zaslužil ved skrbi.

Posebno poglavje, ob katerem kulturno-prosvetni delavci tako radi tareno, je dodeljevanje sredstev za kulturno-prosvetno delo v občinah. Prišlo je do naslednjega pojava: Ko so se sredstva v občinskih proračunih dvigala, je odstotek sredstev za kulturno-prosvetno delo v nekaterih občinah padal. Torej je prišlo do kritike splošnega družbenega načina, ki pravi, da je treba vlagati v kulturno-prosvetno dejavnost mnogo več sredstev kot doslej.

Detajl iz oltarne slike

ostalimi področji družbenega življenja. Skratka – kulturna politika ne sme zaostajati za ostalim razvojem komune.

• V prihodnje naj slehneri prebivavec komune postane aktiven soustvarjavec kulturnega življenja.

• Občinski sveti Svobod naj postanejo široka kulturna tribuna za izvajanje in oblikovanje kulturne politike v komuni. Zaradi novih načinov jih je treba organizirati v kadrovsko okrepitev.

• Sedanjem sistem finansiranja in razdeljevanje sredstev za kulturne namene je treba spriči potreb in razvojnih možnosti spremeniti. Sredstva iz občinskega proračuna naj bo bodo odmerjena z določenim odstotkom od ustvarjenega dohodka občine. Materialna baza za kulturno-prosvetno dejavnost bi tako naraščala in upadanjem materialne baze namenjene drugim področjem družbenega življenja v komuni.

• Uspeli v gospodarskem in družbenem razvoju občin prinašajo tudi na kulturno področje novo vsebino. Ta pa zahteva nove prijeme in oblike.

• Izobraževalne in kulturne ustanove ter društva morajo uskladiti svoje težnje in hotejna s potrebnimi prebavavstva. Dejavnost ustanov in društva je treba usmerjati s programi, ki naj bi veljali za daljšo obdobje, najmanj pa za eno kolegarsko leto. Hkrati pa je potrebno načrtovati perspektivnega razvoja kulturno-prosvetne dejavnosti v komuni kot celoti. Kulturno politiko v komuni pa naj oblikuje občinski parlament (skupščina ali konferanca) vseh izobraževalnih kulturnih ustanov in društva. Tu naj sodelujejo tudi vse družbeno-politične organizacije v komuni.

• V prihodnje je treba vse samostojne izobraževalne in kulturne ustanove povezati v enoten sistem vzgoje in estetskega izobraževanja v komuni oziroma v krajevnih skupnosti.

• Kulturno dejavnost je treba v prihodnje razvijati skladno z

• Razgibano kulturno življenje naj pozitivno vpliva na oblikovanje mladega človeka v svobodno in kritično osebnost.

• Družbeno-politične organizacije morajo skupno s sveti Svobod v občini zagotoviti, da bo v novih statutih komun kulturno področje dobilo svojo novo obliko in vsebino, ker sta odvisni od pogojev in interesov posamezne skupnosti.

• Občinski odbori SZDL in predsedstva ObSS bi morala čimprej skupno s sveti Svobod razpravljati o urevanjevanju sprejetih stališč na skupnih pleniumih in posvetovanjih.

Ce homo skušali vse te zaključke resnično realizirati, tedaj se bo začelo za kulturno-prosvetno delo v naših komunah zares novo obdobje. – S. S.

POLETNO RAZVEDRILLO

FOTO: JOZE ZAPLOTNIK

Spomeniški vodniki 4

Iz umetnostno zgodovinske zakladnice v Bohinju

V zbirki »Spomeniški vodniki« založbe Mladinska knjiga je izšel že četrta zvezek, ki tokrat obravnava prikupen in umetnostno zgodovinski pomemben spomenik slovenskega ozemlja – cerkevico Janeza Krstnika ob Bohinjskem jezeru. To je že drugi zvezek te prikupne zbirke, ki posega v bogato zakladnico kulturnozgodovinskih spomenikov na Gorenjskem: pred njim je izšel »CRNGROB« dr. Franceta Steleta, v pripravi pa je že »SUHA PRI ŠKOFJI LOKI« Mirka Juterščka in »BEGUNJE IN

DOLINA DRAGE« Stefana Erženja. Lahko upamo, da bo založbi uspel sčasoma na ta način popularizirati vse pomembnejše slovenske kulturnozgodovinske spomenike. Posebna odlika zbirke je namreč izredno bogata oprema z odličnimi in številnimi reprodukcijami – delno tudi v barvem tisku – in povzetki v angleškem, nemškem in ruskem jeziku. Dela so znanstveni višini, obenem pa dovolj poljudna, da res lahko služijo vsakomur, ki se zanima, kot vodič in tudi inozemskim turistom prav zaradi povzetkov v tujih jezikih.

In prav to vlogo zbirke je treba posebno pondariti in pohvaliti, zato predvsem Slovenci doslej takih del nismo imeli veliko, imamo pa veliko pomembnih in lepih spomenikov, ki jih bo ta zbirka približala ljudem.

Prav je, da je že kot četrta zvezek zbirke »Spomeniški vodniki« izšla prav knjižica o Janezovi slikovitim kozolci in skedenji. — T.

Solskih knjig ne bo manjkalo

Na tiskovni konferenci v sredo, 22. aprila, ki sta jo organizirala AVSvet za solstvo LRS in sekretarijat IS za informacije (narekovali so jo nekateri glasovi v javnosti, češ da učbenikov ne bo) so zastopniki tiskovih sezanilni s problematiko okoli solskega knjig in učbenikov. Predstavniki Državne založbe Slovenije in Mladinske knjige so poročali, da bodo v začetku solskega leta na voljo skoraj vsi učbeniki, ki so bili na seznamu – tako za osnovno šolo, gimnazijo in strokovne šole. (Od predpisanih učbenikov je bo do solskega leta naslednjih knjig: za osnovne sole – Slovenska jezikovna vad-

nica, Nemška vadnica, Spoznavanje narave za VI. razred in Anorganska kemija za gimnazijo. – Vzrok: tehnične ovire.)

Za novo šolsko leto je v Sloveniji pripravljenih 48 učbenikov, od tega 27 po novem učnem načrtu. Natančen seznam pa je moč dobiti v knjigarnah.

Med drugim je bilo poudarjeno, da bojaznen, da bi knjige zastarele, ni potreba, ker morajo veljati najmanj pet let. Izražena pa je bila želja, da bi razprava o kvaliteti učbenikov zajela čim širši krog ljudi, kar naj bi omogočilo recenzije v časopisu. – St. S.

Grigorij BAKLANOV

Seženj zemlje

Roman objavljam s privolitvijo založbe Obzora Maribor, ki ga izdala v knjigi.

V dolgem požirku pijem odvratno mlačno vodo iz čutare. Majhni kornji iz mehkega usnja se pozavajajo v zraku in otepajo s podplati po slovenski steni. Poše jih pogledam. Potem obrnem oči navzgor: kolena, napeto krilo, jermen povprek čez prsi... Rita! Podporočnik z materinim znanimanjem. Z modro baskovsko čepico na glavi sedi na robu jarka. Zadovoljno se smehlja in pozvanja z nogami.

– Ačrinhm vzemi, bolnik! –

Pobrski po torbi pa mi na rožnati dlani ponudi dve strupeno rameni tablet. Z ustnicami jih snarem z dlani. Potem izpijem vodo. Rita mi otipa čelo. Ni mi prav, čelo je znojno in lepljivo, pa je otipa z dlani.

– Ostanek tukaj? – povprašam.

Rita se skrivnostno nasmehne, ne da bi koj odgovorila.

– Da...

Ze tretjo noč je nad mostičem nenavadna tišina. Natanko pred temi dnevi se je poslednjekrat razlegla salva Stalinovih orgel, naših Katjuš. Ognjeni utrinki so odvihali pod zvezdami na nemško stran. Tam se je razleglo grmenje, zemlja je vzdržela in onstran vzpetin je osvetljena od pobliskov, vstala dimna stena. Potem se je nenaščoma več stemnilo in utihnilo. Ostala je le tišina.

Zvezek, ko lega utrujeno sonce v prah, se nás lotevajo napadi malarje. Pomoč zlezemo utrujeno in izmognzalo z bolnimi, vročičnimi žarki. Ima prav, ki običajno zakrijo v človeku. Nekoč sem bral, da

zivali pred potresi čutijo nevarnost, še preden ljudje zaznajo, kaj se bo zgodilo in naprave napovedo nesrečo. Ovce v gorah se strnejo v krde, stiskajo glave, prenehajo jesti in piti in ne ubogajo parstrijev. Prastar nagon jih svari pred nevarnostjo.

Tri leta vojne v motvirjih, gozdovih in stepi so nas dodelili. Pravčasno slutimo nevarnost in nenavadna tišina nas vznešenja.

V takšnih trenutkih se ne razhajamo. Le utrujemo se, utrujemo. Noč za nočjo se globlje zažiramamo v zemljo.

V minulih nočeh sem se spoprijateljil z Nikolskim. V mraku pride vselej k nam pa se pogovarja. Navadno govorí le, sam pa ležim na plašču, poslušam in strsim v zvezde. Prvo leto življena na fronti sem tudi jaz vselej želel, da bi se nekomu izpovedal. Ogrel sem se za vsakogar, ki je le imel dovolj potrpljenja, da me je poslušal. Zdaj raje poslušam, kot bi govoril. Lepo je poslušati pa brskati po lastnih mislih.

Sedim na zemlji s podvitimi nogami – tega me je naučil Parcvanija – pa kadum s prikrito cigaro v rokavu. Nekje v meglji zahra konj, slišati je tih glasov vojakov. Besed ni mogoče razločiti. Ljubim te nočne, utišane vojaške pogovore, hričav glas med dvema dimoma cigaret. Vonj po mahorki. Vse me gane kakor lepa pesem.

Same ne pomeni niti, vrednost ji daje šele odmive v duši, sorodna stvar: večkrat prav dragocen spomin. Človek lahko vse pozabi in dolga leta sploh ne pomisli na preteklost. Nenadoma pa, ko sreča pomoči v stepi tovornjak z zatemnjениmi očmi, med vonjem po prasični travi in po bencinu, prinese veter, ki ti veje v obraz odmive in pesmi in tedaj zazna: takole mineva tvoja mladost na fronti. In spet vidis vse razločno pred seboj, kajti vojske ne pozabi vse življene...

Nikolski pride ob istem času kot včeraj. Tudi nasproti je hudo točen. Obstane pred meno in zakrije zvezde. Ognjen s plaščem z naramki se zdi z zemljo visok in širokopleč. Plašč nikdar ne zapenja – že od daleč je slišati, kako rina skozi koruze – vselej ga ogromni krog ramen kakor revolucionistički junak Capajev svojo burko. Tega je kriva mladost. Le leto dni sem starejši, vendar imam za seboj že tri leta fronte.

Nikolski sedi k meni na zemljo in skrbno priviba plašč. Varuje ga: saj je prvi plašč, ki ga je dobil v vojski, in to častniškega kroka. Najbrž bi ga rad prinesel domov: poglejte, v tem plašču sem

se bojeval... Tudi jaz sem hotel shraniti plašč, v katerem sem bil ranjen. Podloga in rokav sta bila prepojena s krvjo. Kasneje sem hotel spraviti šotorico, ki sta jo dve krogli prelukniali prav med koleni. Pa marsikaj drugega... kaj vse me je mikalo.

– Porumenel si od acrihina, – pravi ter me prijateljsko ogleduje. Najbrž je zgleden sin. Poln razumevanja in poštenjak. In sosedje ga hvali: – Tako prijazen fant! – Svoje vojake vika.

– Veš kaj, – mi pove novico, napa koti 212, levo od naju, so včeraj ujeti Nemci. Privlekli so ga skozi nikogaršnjo zemljo, – po glasu spoznam, da se Nikolski smejlja. »Toda v jarku je sedel užbeški pesak. Prebuli se je ali morda prestrašil – vsekakor je začel strelijeti. In kot se rado zgodil – je ubil Nemca. Noč, kdo bi se znašel...«

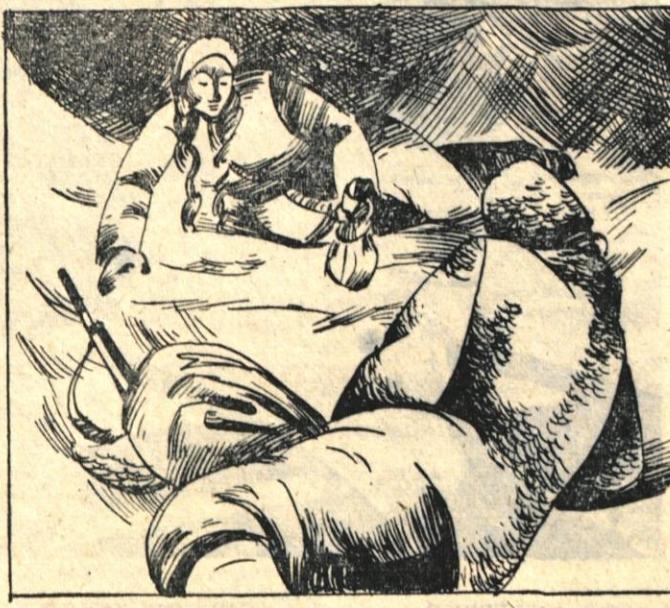
Odročno zine kletvico, ki je na fronti polna odtenkov in pomeni marsikaj, tudi navdušenje, če smo takšne volje. Toda iz ust Nikolskega zveni mučno, ker ne čuti, da je neprimerna. Naglo povzame:

– Ko je polkovni poveljnik izvedel, kaj se je zgodilo, se je prijet za glavo. Pesak so takoj zaprl, pa je imel srečo, sicer bi ga izvidnik pobil. Pripriljevo ujetnik pa ga zgubijo. Pravijo, da bodo Uzbeki postavili pred vojno sodišče. Koliko mu bodo naložili, kaj meni?

– Sodim, da bi ga lahko poslali v kazensko četo. – Vidim njegov prestrašen pogled. Ležim na plašču in strsim v zrak. Vrag vedi, koliko mu bodo naprili. Ce bi sam moral najti ujetnika, bi v jezi pobil pesaka. Vse je odvisno od polkovnega poveljnika. In od okoliščin – isti prestopek pod različnimi okoliščinami privede do različne kazni.

Nikolski pripravljuje še o vojaku, vendar ga ne poslušam več. Ležim in opazujem nebo. Kakšne noči! Tople, temne, tihе, južne noči. Nad nami neštete zvezde! Bral sem, da je samo v naši Rimski cesti skoraj sto milijard zvezd. Kaže, da drži. Ce se skloniš nad bombni lijk, zreje nate z dna. In ko zajameš vodo s skodelo, se žes tudi po zvezdah.

Pred mesecem je luna, ko je sonce zahajalo, visela še kot bel meglen drobec na nebnu, počasi rumen

157. Koliko časa je ležal v poslednji omedlevici, ni vedel. Ko se predramil, je trepetal od večernega mraza. Poklicala ga je Labiskwee. »Umrl bom,« je rekla s slabotnim glasom in mu dala vrečico. Kreš ni dojel besed in spet se ga je lotila omotica. Ko se predramil, je spoznal, da je sam.

158. Odpril je vrečico. Iz nje se je vsula majčkena zaleda živil. Niti koščka ni bilo, ki ga ne bi poznal. Vsakega je bila uboga Labiskwee ukradla sebi. To so bili grizljaji, ki jih je njemu, strahovitemu gladi, iztrgala njena neskončna ljubezen. Z blaznim krohotom je zagnal zaledo od sebe in padel znova v nezavest.

159. Sanjal je: Yukon se je posušil. Hodil po strugi in pobral debele kepe zlata. Opazi, da so dobra jed. Hlastno jih je. — Omočica je izginila. Hotel je zbudil Labiskwee, toda spomnil se je. Ozri je po živilih: ni jih bilo več! Zdaj se poznal, kaj so bile v njegovi sanjah in deliriju yukonske kepe zlata.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodam »NSU-Maxi« - 175 ccm.

- Naslov v oglasnem oddelku pod »Original« 3377

Prodam 3-tonski avto, registriran, znamke »Steier«. - Jugovic, Sv. Duh 57 3391

Prodam prasič, 70 do 90 kg težke.

ke. - Kranj, Reševa 8 3392

Prodam kravo, ki bo v nekaj dneh teletila. - Zalog št. 46 3393

Prodam prasič, 40 kg težkega in dvodelno novo okno, 70x100. -

Močnik, Bukovica 20, Vodice 3394

Prodam moško športno kolo

»Diamant«. - Ljubče Zlatanov, Brdo pri Kranju 3395

Poceni prodam fotoaparat

»Praktico Zeiss« 2:8 in fleš

»Ultrablitz Cornet«. - Ponudbe pod »Novo« 3396

Dvosedenjski moped v dobrem stanju prodam. - Sr. vas 34, Senčur 3397

Prodam zazidljivo parcelo v Gorenjah. - Cipe, Jezerska 95 3398

Prodam tovorni avto, nosilnosti do 1 tone, v voznom stanju. - Kern, Kranj, C. JLA 1 3399

Prodam 2000 kom. rabljene strešne opeke »fole«. - Franc Nik, Jezersko 5 (Primskovo) 3400

Prodam 80 kg težkega prasiča. - Vasca 12, Cerknje 3401

Poceni prodam nov televizor

»Panorama« 53». - Hrovat, Savska loka 10, Kranj 3402

Prodam dobro ohranjeno spalnico. - Gorenjesavska 13/I, 3403

Prodam takoj vsečljive dvostanovanjsko hišo v Tržiču, Našičeva ulica 5. Lahko tudi posamezna stanovanja. Cena 2 milijona.

(nepleskani). - Cecilia Eržen, Planina 16, Kranj 3422

Klavirsko harmoniko, 80-basno, z enim registrom, poceni prodam. - Naslov v ogl. oddelku 3423

Enostanovanjska hiša, švedskega tipa z nekaj zemlje, takoj vsečljiva, v Zg. Besnici pod Sentjostom pri Kranju, naprodaj. - Informacije Janko Vehovar, Ljubljana, Tabor 8 3423

Nov televizor znamke »Kumrovac«, takoj prodam. - I. S., Zgorje Bitnje 64 3424

Prodam dobro ohranjeno roller

»Puch« za 150.000 dinarjev. Vzamenim tudi ček. - Kovačičeva 1/a, Primskovo 3427

20.000 kosov zidne opeke (zidakov) po ugodni ceni prodam. - Anton Eržen, Gorenja vas 3, nad Skofjo Loko 3428

Prodam 2 prasiča, 40 do 50 kg težka. - Voklo 30 3429

O B V E S T I L O

Občinski ljudski odbor v Tržiču in Gozdrovstvo Kranj obveščata vse lastnike gozdov na področju ObLO Tržič, ki se niso prijavili sečnje za leto 1963, da je naknadni rok za sprejemanje prijav dne 27., 28., 29. VIII. 1962 od 7. do 14. ure v prostorih gozdnega obrata Tržič, Cankarjeva 19.

V istem času bodo lastniki gozdov lahko sklepali dolgočrno pogodbe o sodelovanju pri gospodarjenju z gozdov.

Po zgraj določenem roku bo uveden postopek predviden v 37. in 38. čl. Zakona o gozdovih LRS.

Gozdrovstvo Kranj Občinski ljudski odbor Tržič

Obvestilo

Občinski ljudski odbor Kranj obvešča vse lastnike gozdov na območju občine Kranj, da bo komisija za sečno dovoljenja izročila vse rešitve vloženih prošenj za posek gozdnega drevja za leto 1963 pristojnim gozdrovstvom gospodarskim organizacijam.

Lastniki gozdov, ki so vložili prošnje za sečnjo v letu 1963, bodo dobili vse potrebne informacije od 10. septembra 1962 dalje pri naslednjih gozdnih gospodarskih organizacijah:

Pri Gozdnem gospodarstvu Kranj: za katartrske občine; Zg. Jezersko, Sp. Jezersko, Kokra, Bela, Breg ob Kokri, Babni vrh in Sr. vas pri Goričah.

Pri KZ »Kočna« Visoko: za katastrske občine; Britof, Olševec, Predoselje, Suha, Tupaliče in Visoko.

Pri KZ Senčur: za katastrske občine: Cirčiče, Hrastje, Klanec, Luže, Primskovo, Senčur, Trboje in Voglje.

Pri KZ Cerknje: za katartrske občine; Cerknje, Cešnjevec, Cer, Dobrava, Grad, Lahovče, Pšata, Sp. Brnik, Zg. Brnik, Šentgora, Smartno, Velosovo in Zalog.

Pri KZ Naklo: za katastrske občine: Duplje, Golnik, Goriča, Kocrica, Kranj, Naklo, Okroglo, Pivka, Podbrezje, Rupa, Strahinji, Struževno, Tenetiše, Voj. boršt I, Voj. boršt II. in Zeče.

Pri KZ »Sloga«: za katastrske občine: Breg ob Savi, Bitnje, Drugovka, Jama, Jošt, Krizna gora, Mavčiče, Nemilje, Podreča, Praše, Sp. Besnica, Stražišče, Zg. Besnica in Zabnica.

Gozdrovstvo Kranj in kmetijske zadruge bodo po 10. septembrju 1962 obvestile vse gozdne posestnike na krajevno običajen način, kdaj in kje bodo lastniki gozdov obveščeni o odobrenih količinah poseka za leto 1963. Ob tej priliki bodo gozdrovstvom gospodarske organizacije sklepale pogodbe o sodelovanju pri gospodarjenju z gozdov v državljanških lastnini.

Lastniki gozdov, ki se niso poravnali obvez do občinskega gozdnega sklada iz preteklih let, naj to takoj store.

Po roku, ki ga bodo določile gozdrovstvo gospodarske organizacije za sklepanje pogodb o sodelovanju pri gospodarjenju z gozdov lahko občinski ljudski odbor uvede postopek po določbah 37. in 38. člena zakona o gozdovih (Ur. list LRS, št. 30/61).

Uslužbenka išče prazno ali opremljeno sobo v Kranju. - Ponudbe pod »September« 3408

Hrano in stanovanje nudim upokojenki za pomoč v gospodinjstvu. - Hrastje 12, Kranj 3409

Delavki na 3 izmene nudim in stanovanje za pomoč v gospodinjstvu v dopoldanskem času. Sprejemam tudi upokojensko ali gospodinjsko pomočnico. Informacije po 15. ur. - Hribar, Št. 30/61.

Presim poznanega fanta, ki je pred kranjsko cerkvijo našel moške hlače, da jih proti nagradi vrne v čistilnico 3411

Pozivam opazovano osebo, ki mi je v torek, ob 10. uri zvečer posredoval moped, da ga v izogib posledicam vrne pred gostilno Stičeve 4, Kranj 3412

Obvestilo! Vse, ki so služili vojaški rok leta 1921-22 pri 41. pešpotku Otočec v Laki obveščamo, da organiziramo za 40. obletnico služenja vojakov, skupni izlet v Otočec. - Kdor se želi udeležiti tega izleta, se lahko prijaví ali dobi informacije pri Mihi Križu, Naklo, Številka 1 ali pri Doletu Kurna, Kranj, C. JLA 1, do 1. septembra 1962 3413

Za manjšo pomoč pri kmečkem delu iščem žensko. Za uslužbo ji nudim hrano in stanovanje. - Naslov v oglasnem oddelku 3414

Opremljeno sobo v centru Kraja oddam dijakinja. - Naslov v oglasnem oddelku 3415

Franec Puštarju in Adi Puštarjevi želijo vse najlepše na novi življenjski poti - prijatelji 3416

Imam rezervne dele za osebni Mercedes (starejši tip). - Naslov v oglasnem oddelku 3417

Nujno rabim 150.000 dinarjev posojila. Vrnem z 10% obrestmi. -

Nogometisti Triglava bodo jutri prvič v tej sezoni nastopili pred domaćim občinstvom. Na igrišču Mladosti bodo igrali s Sobočani za točke v slovenski nogometni ligi.

(Foto: F. Perdan)

kupim

Kupim dobro ohranjen čistilec (pajkl) na mreže. - Jože Pezdir, Kocjanova 16, Kranj 3407

Kupim stanovanje, sobo, v okolici Skofje Loke ali v centru. Zamenjam tudi za zazidljivo parcelo ali dam 50.000 dinarjev nagrade za sobo. - Naslov v oglasnem oddelku 3430

Kupim suhe deske - 30T mm. - Dolenc, Gasilska 15, Kranj (Strazinec) 3431

Kupim vsakovrstne stare stopnice. - Tavčarjeva 5, Kranj 3432

Naslov v oglasnem oddelku 3418 | prodam ali zamenjam za enako- | Isčem delavko, ki dela na 3 iz- | vredno novejšo hišo z vrtičkom v | Radovljici ali Lescah. - Ponudbe | pod »Ugodno« oddati na područje | nino Glasa na Jesenicah 3433

Starejšemu izobraženemu oddam | prenovo avto, tovornjak ali motora | kolo hitro in solidno popravi stro- | kovnjak v AVTOMEHANICNI de- | stanovanje v Kranju. - Naslov v oglas- | nju 3434

Od sedaj naprej vam vaš avto, tovornjak ali motora | kolo hitro in solidno popravi stro- | kovnjak v AVTOMEHANICNI de- | stanovanje v Kranju. - Naslov v oglas- | nju 3435

Enostanovanjsko hišo s poslovni- | nimi lokali v pritličju in gospodarsko poslopje na Jesenicah, na 3436

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri Kinematografskem podjetju Kranj r a z p i s u j e

1. prosti delovno mesto blagajničarke (za prodajo vstopnic v kinu Center).
2. kinooperaterja za predvajanje filmov na potujocih kinu (honorarna zaposlitev).

Pogoji: pod točko 1. — osemletka z najmanj 2 leti prakse; — pod točko 2. — opravljen operaterski izpit

Nastop službe takoj. Prošnje z navedbo dosedanja službovanja in šolsko izobrazbo je oddati do 1. septembra na upravo podjetja.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest vsem sorodnikom in prijateljem, da nas je v 83. letu po dolgi mučni bolni zapustil naš ljubljeni ata, stari ata, brat, tast, svak, ded in stric

Zaluboči: sin Franc z družino, hčere: Ivana, Jožefina in Ana z družinami, drugi: Ignac, Lojze in Blaž z družinami, bratranec Valentijn, vnuki in pravnuki ter ostalo sorodstvo.

Podlaze, Ljubljana, Illinois, Juliet in Dianapolis, dne 23. VIII. 1962

ZAHVALA

Ob bridki, nenadomestljivi izgubi našega moža, očeta, brata in strica

JANEZA VEHOVCA posestnika iz Voklega

se najprisrčneje zahvaljujem vsem sorodnikom, sošedom, prijateljem in znancem, ki so z menoj sočutovali, mi v najtežjih urah pomagali, izrazilo sožalje, pokojniku poklonili vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem zdravnikom in zdravstvenemu osebju kirurške klinike v Ljubljani za njihovo nego in skrb ter zdravnikoma dr. Bobinju in dr. Hribeniku za njuno požrtvovalno pomoč.

Najtopleje se zahvaljujem tudi duhovščini za poslednjo tolažbo in zadnje spremstvo, kakor tudi župniku g. Vavpetiču.

Se enkrat vsem — iskrena hvala!

Zaluboča žena in hčerka

Voklo, dne 24. avgusta 1962